

‘De advocatuur moet ook verbeteringen van

.....
De advocaat moet ook maatschappelijk actief zijn, niet alleen om vijf uur op de golfbaan te staan, of in je Bloemendaalse tuin te zitten
.....

De deken in actie: Willem Bekkers spreekt hier, tijdens de viering van het 55-jarig bestaan van de Orde, leden van de International Bar Association toe, in de ambtswoning van burgemeester Cohen.

Foto: Jeroen Hiemstra

opkomen voor structurele democratie en rechtsstaat'

De rechtszaal lonkt nog altijd meer dan de vergaderzaal. 'Ik heb er nooit een seconde spijt van gehad dat ik advocaat ben geworden', zegt Willem Bekkers na een jaar dekenaat. Als deken ziet hij 'in de Orde te weinig begrip voor de verschillende advocaten, van Zuidas tot sociale advocatuur'. En soms ook te weinig begrip voor de Ordebestuurder: 'De achterban reageert soms verzuurd op initiatieven van Ordebestuurders.' Twee leden van de achterban spraken met hem over zijn ervaringen.

.....
Koert Boshouwers en Leo van Osch
redactieleden
.....

Ik hecht aan een bestuur van de orde dat bestaat uit advocaten die praktijkvoering en besturen combineren. Dat is voor de één moeilijker dan voor de ander. Gelet op mijn leeftijd, 64, mijn persoonlijke omstandigheden en de aard van mijn praktijk [advies en arbitrage, red.], is het dekenaat te combineren met werken als advocaat. Als je 40 bent, is dat een stuk moeilijker.'

Advocatuur en burgerschap horen bij elkaar?

'Ik doel daarbij op de wijze van dienstverlening en de maatschappelijke betrokkenheid. De dienstverlening is de afgelopen dertig jaar veranderd van klussen doen tot een vertrouwensrelatie met de cliënt opbouwen waarbinnen klussen worden gedaan. De advocaat is sparring partner en geen serviele urenschrijver meer. Met alleen een juridische blik kijken naar een voorgelegd probleem, kan leiden tot grote schade.

Ik kreeg ooit een vrouw als cliënte die wilde scheiden. Al doorvragend bleek dat haar man ontslagen was als taxi-

chauffeur, wat veel relationele problemen met zich bracht. Toen het arbeidsrechtelijke probleem was opgelost, bleek de echtscheiding niet meer nodig.

Met maatschappelijke betrokkenheid bedoel ik dat de advocaat niet alleen declarabel, maar ook maatschappelijk actief moet zijn. Niet alleen maar om vijf uur op de golfbaan gaan staan, of in je tuin in Bloemendaal gaan zitten.'

De opleiding tot advocaat kan beter?

'De rechtenstudie is te eenzijdig gericht op het vergaren van beperkte juridische kennis en sluit onvoldoende aan bij de kennis en vaardigheden die een advocaat nodig heeft. Naast juridische vakken zou veel meer aandacht besteed moeten worden aan rechtsfilosofie, rechtssociologie, ethiek en psychologie. Toen Frits van Oostrom president van de Koninklijke Nederlandse Academisch van Wetenschappen was, zei hij er interessante dingen over. De laatste jaren is een platte visie het denken over het hoger onderwijs gaan domineren: het onderwijs als

product en de student als rondshoppende consument. Dat zijn misplaatste projecties van het marktdenken op de universitaire wereld.

Ik sta wel open voor toelating tot de balie van hbo-juristen, mits academisch opgeleid. En in bepaalde advocatenpraktijken is er interessant werk voor degenen die uitsluitend een hbo hebben genoten.

In het NRC zei ik dat je na zou moeten denken over de gildestructuur van leerling-advocaat of aspirant-advocaten. Maar uiteindelijk denk ik dat het huidige systeem van het patronaat, mits goed uitgevoerd, voldoende waarborg biedt voor een goede dienstverlening, ook door stagiaires. Voorwaarde is wel dat de patroon zijn taak serieus neemt en zijn verantwoordelijkheid neemt. Als patroon moet je tegen de cliënt kunnen zeggen dat je stagiaire prima gekwalificeerd is voor de klus en dat de cliënt, als hij klachten heeft, bij jou als patroon terecht kan.

Als patroon moet je geen "soldaten" opleiden die alleen maar deelopdrachten in je dossier uitvoeren, ze moeten officier worden die zelfstandig een klus klaren. Hoe kun je anders omgaan met de particulier die met een schoenendoos onder zijn arm, en een berg emotie, zijn hart uitstort?

.....
Er is niets tegen om een toelatingstoets voor de beroepsopleiding in te voeren
.....

Over deze thema's vond aan de vooravond van het Jaarcongres op 18 september een symposium plaats, dus zowel in de universitaire opleiding, de stage als de permanente opleiding. Met onze jubileumbundel in de hand werd dat een interessante discussie.

Ik hoor regelmatig klachten over de beroepsopleiding. Voor de een ligt de lat te hoog, voor de ander te laag. De kwaliteit van de instroom in de beroepsopleiding is wisselend. Dat heeft ook te maken met de financiering van het wetenschappelijk onderwijs, waardoor je wordt gekort als studenten niet afstuderen. Naar mijn mening is er niets tegen om een toelatingstoets voor de beroepsopleiding in te voeren. De advocatuur is niet gebaat bij de afgestudeerde jurist die onvoldoende academisch is gevormd.'

Is de advocaat te duur?

'De maatschappij kijkt met een kritische blik naar de tarieven van de advocatuur. Wat vaak wordt onderschat is de toegevoegde waarde van advocaten, die "de rechtsconsumptie" laag houden doordat ze allerlei zaken regelen. Zonder de advocatuur zou de rechterlijke macht worden geconfronteerd met een grotere aanwas van zaken, met alle kosten voor de maatschappij van dien.

In de media is veel aandacht besteed aan de tarieven van de advocatuur en het onderzoek dat de Orde heeft aangekondigd. Dit onderzoek zal overigens veel breder zijn dan de tarieven alleen. Het gaat ook om andere belemmeringen bij de toegang tot de advocatuur en vraag en aanbod. Vanuit markteconomisch perspectief gezien, is het vreemd dat het aantal advocaten in de laatste jaren explosief is gestegen en de tarieven eveneens. Daar komt nog bij dat het, op aandringen van de NMa, loslaten van het basisuurtarief zou moeten leiden tot een tariefdaling. Dit is niet gebeurd; integendeel, de uurtarieven lijken sterker te zijn gestegen dan de praktijkkosten.

In het *Financieele Dagblad* heb ik geopperd dat de ondernemer creatief moet zijn als het gaat om de prijs die hij betaalt. Dat ligt natuurlijk anders bij een particulier die in de problemen zit, dan moet een advocaat financieel extra verantwoordelijkheid nemen. Een ondernemer vraagt wel een uitgebreide offerte wanneer hij een nieuwe auto koopt,

.....
**Het is vreemd dat het aantal
advocaten én de tarieven explosief
stegen en dat de uurtarieven sterker
lijken te zijn gestegen dan de
praktijkkosten**
.....

maar is kennelijk minder assertief als hij bij de advocaat binnenkomt. Terwijl er wel mogelijkheden zijn om met de advocaat bijvoorbeeld prijsafspraken te maken, een *package deal* te sluiten of tariefverlaging te bedingen; ik denk hierbij aan huisadvocaten. De advocaat zal meer dan nu het geval is ook ongevraagd zijn tarief en kostenstructuur moeten uitleggen. Wat hij per uur declareert, is tenslotte niet zijn inkomen.'

Is het tuchtrecht niet goed zoals het is?

'Je kunt als Orde niet alleen maar af gaan zitten wachten totdat een klager in het geweer komt. We hebben wel signalen nodig van direct belanghebbenden, maar ook van rechters, officieren en niet te vergeten advocaten. De Orde kan er echter niet voor instaan dat alle 15.000 advocaten nooit een misstap begaan.

Ja, die advocaat die recent verward in een hotelkamer werd aangetroffen nadat € 150.000 aan derdengeld was verdwenen. We weten allemaal hoe de boekhoudverordening werkt; de man heeft de verordening overtreden. De Arnhemse deken Frans Knüppe zegt dat advocaten niet de andere kant moeten opkijken als zij weten dat er bij hun collega iets structureel mis is. Daar ben ik het mee eens. De advocaat die zaken ziet passeren die niet door de beugel kunnen en niet ingrijpt, bijvoorbeeld door de deken al dan niet vertrouwelijk in te schakelen, is mede verantwoordelijk voor beschadiging van het vertrouwen

in de advocatuur.

Kamerbreed tekent zich een meerderheid af om de advocatuur een eigen tuchtrechtspleging te gunnen. Ik zie overigens niet in waarom de overheid wel volledig het medisch tuchtrecht financiert en niet dat van de advocatuur.'

Waarom heeft nu zelfs de Orde een beleidsplan?

'We hebben een beleidsplan opgesteld om op hoofdlijnen het beleid van de Orde te beschrijven en vast te stellen door het College van Afgevaardigden. In de eerste plaats streeft de AR naar een collegiaal bestuur. Daarom zijn de portefeuilles afgeschaft. In de tweede plaats wil de AR beleid ontwikkelen in nauwe samenspraak met het College. Daarbij kan het ontwerpen en ter discussie stellen van een beleidsplan een rol spelen. Die gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle advocaten bepaalt de toekomst van de advocatuur en haar organisatie in Nederland.

Ik zie in de Orde te weinig begrip, of zo u wilt respect, voor de verschillende soorten advocaten: in uitersten de Zuidas en de sociale advocatuur. Ook valt me een soort verzuring op in de reacties van de achterban op initiatieven van ordebestuurders, soms voordat een initiatief werkelijk het levenslicht heeft gezien.

Ik ben ervan overtuigd dat de Orde in belangrijke mate in eigen hand heeft hoe de advocatuur er in Nederland over tien jaar uitziet. Kijk maar naar de ontwikkelingen in het buitenland. Voorwaarde is wel dat de advocatuur burgerschap toont. De advocatuur moet aanwezig zijn in het maatschappelijk debat. Ze moet het als haar taak zien om op te komen voor het individuele belang van de burger maar ook voor collectieve belangen en structurele verbeteringen van democratie en rechtsstaat.'